Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Nalevingsverslag geluidproductieplafonds rijkswegen 2014

Water. Wegen. Werken. Rijkswaterstaat.

Colofon

Uitgegeven door	Rijkswaterstaat Water, Verkeer en Leefomgeving Afdeling Geluid, Lucht en Natuur
Datum	18 september 2015
Foto voorpagina	Een glazen geluidscherm bij Zijderveld langs de A2. Tineke Dijkstra Fotografie

Leeswijzer

In dit verslag wordt informatie gepresenteerd over de naleving van de geluidproductieplafonds in het kalenderjaar 2014. Na de managementsamenvatting en de inleiding wordt in hoofdstuk 2 de systematiek van de geluidproductieplafonds toegelicht. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van de monitoringsresultaten over het verslagjaar. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de situatie op de referentiepunten, de uitgevoerde geluidbeperkende maatregelen in het verslagjaar en de overige relevante ontwikkelingen. De analyse van de overschrijdingen en de dreigende overschrijdingen, en de hiervoor in voorbereiding zijnde maatregelen staan in hoofdstuk 4. In de bijlagen vindt u verschillende specifieke gegevens waaronder de begrippen en definities en de monitoringsresultaten per referentiepunt.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting

Op 1 juli 2012 is hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer in werking getreden. Met deze wet zijn geluidproductieplafonds ingevoerd op referentiepunten langs rijkswegen. De wegbeheerder heeft de plicht zorg te dragen voor de naleving van deze geluidproductieplafonds (gpp's). Dit betekent dat de beheerder voortdurend moet anticiperen en tijdig maatregelen moet treffen om overschrijdingen zoveel mogelijk te voorkomen. Bij alle relevante ontwikkelingen op het hoofdwegennet beoordeelt Rijkswaterstaat of deze gevolgen hebben voor het naleven van de gpp's.

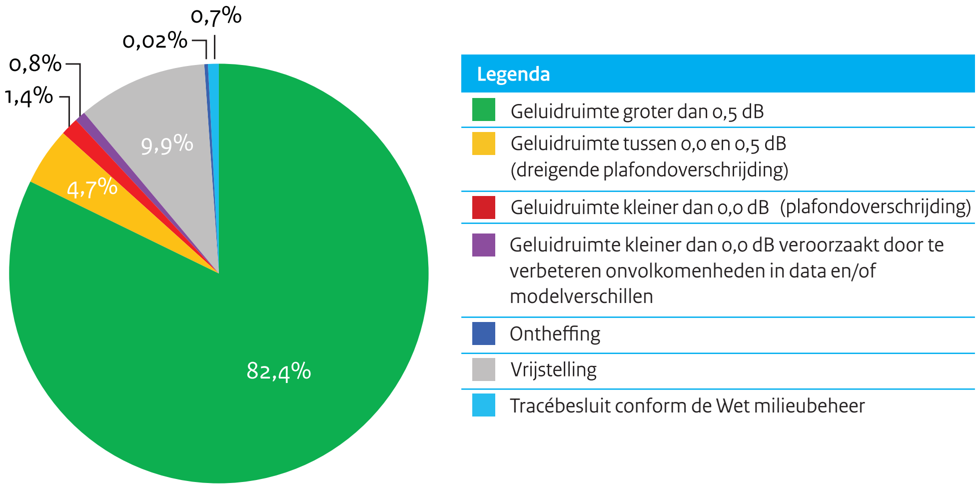
Het nalevingsverslag is het voornaamste instrument van Rijkswaterstaat om (1) te monitoren of de geluidproductieplafonds niet worden overschreden en (2) de minister en het publiek te informeren over de wijze waarop Rijkswaterstaat zorg draagt voor de naleving van de geluidproductieplafonds.
Dit nalevingsverslag betreft de periode 1 januari 2014 tot en met 31 december 2014. Hierin worden de resultaten van de monitoring en de stappen die Rijkswaterstaat neemt om de geluidproductieplafonds na te leven gepresenteerd.

Dit jaar is voor de tweede keer een nalevingsverslag geluidproductieplafonds rijkswegen opgesteld, sinds de plafondsystematiek op 1 juli 2012 in werking is getreden. In deze eerste fase van uitvoering van de nieuwe wet is het, ondanks de verrichte inspanningen, onmogelijk om in alle situaties te voorkomen dat er overschrijdingen optreden. Rijkswaterstaat staat immers aan het begin van een meerjarige cyclus van onderzoek en activiteiten om dreigende overschrijdingen vooraf in beeld te krijgen om zo overschrijdingen te kunnen voorkomen. Pas over enige jaren is het mogelijk zodanig te anticiperen dat maatregelen, die in veel gevallen een lange voorbereidingstijd kennen, gerealiseerd kunnen worden voordat plafonds worden overschreden.

Nalevingsresultaten 2014

Op 31 december 2014 waren er 59.842 referentiepunten langs het rijkswegennet. In figuur A is in categorieën weergegeven welke geluidruimte er in 2014 op de referentiepunten resteert. De conclusie is dat in 2014 in 97% van de gevallen (58.131 referentiepunten) de geluidproductie onder het geluidproductieplafond blijft (of sprake is van een geldende vrijstelling of ontheffing). Voor 4,7% van de gevallen (2.840 referentiepunten) blijft de geluidproductie onder het geluidproductieplafond, maar is wel een dreigende plafondoverschrijding geconstateerd (een geluidruimte tussen 0,0 en 0,5 dB).

Daarnaast is in 0,7% van de gevallen (400 referentiepunten) sprake van een recent in het geluidregister opgenomen tracébesluit. Hierdoor wijkt op deze locaties de nieuwe (project)situatie, die conform de regelgeving na het nemen van het tracébesluit in het geluidregister is opgenomen (geldend geluidproductieplafond), af van de werkelijke situatie in 2014 (geluidproductie) waarop wordt nageleefd. De resterende geluidruimte die op deze locaties is berekend kan hierdoor geen goed beeld geven van de werkelijke ontwikkeling van de geluidproductie.

Figuur A Diagram naleving geluidproductieplafonds 2014

Plafondoverschrijdingen

In 2,2% van de gevallen (1.322 referentiepunten, het totaal van de rode en paarse categorie in bovenstaande afbeelding) is er een geluidruimte kleiner dan 0,0 dB berekend. Voor deze gevallen is in drie stappen nader onderzoek gedaan:

1. Voor de situaties waarin de berekende geluidproductie hoger is dan het geluidproductieplafond is de oorzaak onderzocht. Op grond daarvan is onderscheid gemaakt tussen werkelijke overschrijdingen en gevallen die veroorzaakt zijn door nog te verbeteren onvolkomenheden in de gegevens in het geluidregister of in de gegevens van 2014.
2. Voor de werkelijke overschrijdingen van de gpp's is onderzocht of deze in 2015 al zijn of worden opgelost, of binnen vijf jaar zonder aanvullende maatregelen zullen zijn opgelost door ontwikkelingen die nu al voorzien worden.
3. Voor de werkelijke overschrijdingen die resteren is onderzocht waar de meest kansrijke oplossing uit bestaat. Daarbij is gekeken of de aanleg van een stiller wegdek of aanvullende maatregelen doelmatig is of dat het plafond gewijzigd (verhoogd) moet worden.

Na het doorlopen van bovenstaande stappen is gebleken dat in een deel van de gevallen met een geluidruimte kleiner dan 0,0 dB de overschrijding van het gpp niet wordt veroorzaakt door wijzigingen aan de weg of het weggebruik (0,8% van het totaal, 468 referentiepunten). Op deze referentiepunten worden de overschrijdingen veroorzaakt door onvolkomenheden in de voor de berekening of het geluidregister gebruikte gegevens. Rijkswaterstaat werkt aan verbetering van de kwaliteit van de gegevens opdat dit type overschrijdingen minder zal voorkomen. Zo nodig worden de betreffende gegevens in het geluidregister of in de nalevingsrekenset verbeterd.

Bij de overige referentiepunten (1,4% van het totaal, 843 referentiepunten) is daadwerkelijk sprake van een plafondoverschrijding. Indien deze overschrijding niet al door voorziene ontwikkelingen zal worden opgelost, zal Rijkswaterstaat aanvullende stappen nemen om deze overschrijding weg te nemen.

Dreigende plafondoverschrijdingen

In 4,7% van de gevallen (2.840 referentiepunten) is een dreigende plafondoverschrijding geconstateerd (een geluidruimte tussen 0,0 en 0,5 dB). Voor referentiepunten waarbij verwacht wordt dat binnen 5 jaar het geluidproductieplafond is bereikt, wordt aanvullend onderzoek uitgevoerd en zal in het volgende nalevingsverslag een indicatie van de te nemen stappen en maatregelen worden gepresenteerd.

Voor knelpunten waarbij zowel in het verslagjaar 2013 als in het verslagjaar 2014 is geconstateerd dat het geluidproductieplafond binnen 5 jaar zal worden bereikt, wordt in dit verslag melding gemaakt van de te nemen stappen.

Vrijstellingen

Rijkswaterstaat is in bepaalde situaties van rechtswege vrijgesteld van de plicht tot naleving van de geluidproductieplafonds. In 9,9% van de gevallen (5.953 referentiepunten) was in 2014 een vrijstelling van de naleving van toepassing.

Ontheffingen

De minister van Infrastructuur en Milieu kan in verband met bijzondere omstandigheden op grond van artikel 11.24 van de Wet milieubeheer aan Rijkswaterstaat een ontheffing verlenen voor het naleven van een geluidproductieplafond. Voor 0,02% van de gevallen (12 referentiepunten) is er sprake van een ontheffing.

In voorbereiding zijnde maatregelen

Rijkswaterstaat werkt aan het oplossen en voorkomen van overschrijdingen door:

- aanleg van een stiller wegdek op locaties waar dat door de aanwezigheid van woningen doelmatig is,
- de aanleg van (hogere) geluidschermen in bijzondere situaties en,
- het conform de wet verhogen van het geluidproductieplafond op de locaties waar geen doelmatige maatregelen mogelijk zijn, of waar sprake is van bezwaren van andere aard (zoals technisch of landschappelijk).

Deze oplossingen vergen voorbereidingstijd en proceduretijd. Bovendien zal Rijkswaterstaat vanuit de doelmatige inzet van middelen en het voorkomen van verkeershinder, het realiseren van oplossingen zoveel mogelijk combineren met groot onderhoud en infrastructuurprojecten. Daardoor kunnen overschrijdingen enige tijd voortduren voordat de oplossing is gerealiseerd. Indien nodig zal Rijkswaterstaat voor deze periode een ontheffing van de nalevingsplicht aanvragen.

1 Inleiding

Op 1 juli 2012 is Hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer (Wm) in werking getreden. Met deze wet zijn geluidproductieplafonds (gpp's) ingevoerd op referentiepunten langs rijkswegen. Rijkswaterstaat is, namens de minister van Infrastructuur en Milieu (IenM), de beheerder van de rijkswegen. Artikel 11.20 van de Wet milieubeheer bepaalt dat de wegbeheerder zorg moet dragen voor de naleving van de geluidproductieplafonds. De handhavende instantie is de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT).

Artikel 11.22 van de Wet milieubeheer bepaalt dat Rijkswaterstaat jaarlijks aan de minister van IenM verslag uitbrengt over de naleving van de geluidproductieplafonds over het voorafgaande kalenderjaar, hierna te noemen het verslagjaar. In het verslag wordt onder meer een vergelijking gegeven van de berekende geluidproductie op de referentiepunten met de geldende gpp's.

Het nalevingsverslag is het voornaamste instrument van Rijkswaterstaat om (1) te monitoren of de geluidproductieplafonds niet worden overschreden en (2) de minister van IenM en het publiek te informeren over de wijze waarop Rijkswaterstaat zorg draagt voor de naleving van de geluidproductieplafonds.

Dit nalevingsverslag betreft de periode van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2014 en is, zoals bepaald in de Wet milieubeheer, gericht aan de minister van IenM. De minister zal de Tweede Kamer over dit verslag informeren. Het verslag en de nota van bevindingen worden gepubliceerd op de website van Rijkswaterstaat (www.rijkswaterstaat.nl).

Het verslag bevat:
- een vergelijking van de hoogte van de berekende geluidproductie op de referentiepunten met de geldende geluidproductieplafonds;
- een overzicht van de wegvakken waar de berekende geluidproductie op één of meer referentiepunten 0,5 dB of minder onder het geldende geluidproductieplafond ligt, inclusief een prognose van het jaar waarin het geluidproductieplafond naar verwachting zal zijn benut. En, indien het geluidproductieplafond binnen vijf jaar wordt bereikt, op welke wijze Rijkswaterstaat voornemens is een overschrijding te voorkomen;
- een verantwoording van de validatie van de rekenmethode voor de geluidproductie door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM);
- de geluidproductieplafonds waar een ontheffing van de naleving is verleend en de mate en duur van de overschrijding van deze plafonds;
- de locaties waarvoor een overschrijdingsbesluit is genomen;
- een analyse van de voor de geluidproductie relevante ontwikkelingen die zich in het verslagjaar hebben voorgedaan ten aanzien van rijkswegen.

Bij het verslag gelden de volgende uitgangspunten:
- Op referentiepunten waar het plafond is bereikt, of waar de verwachting is dat het plafond binnen vijf jaar tijd wordt bereikt, wordt nader akoestisch onderzoek uitgevoerd. Dit akoestisch onderzoek is géén onderdeel van dit nalevingsverslag.
- Als dat mogelijk is, wordt in dit verslag al een indicatie van de maatregel gegeven. Mocht een indicatie van de maatregel in dit verslag nog niet mogelijk zijn, dan zal deze in ieder geval in het verslag over het volgende kalenderjaar worden opgenomen.
- Benadrukt wordt dat het om een inschatting van maatregelen en plafondwijzigingen gaat, omdat naast de doelmatigheid van een maatregel ook de praktische mogelijkheid om een maatregel te kunnen treffen een rol speelt.

2 De systematiek van de geluidproductieplafonds

2.1 Wet milieubeheer

Hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer heeft als doel om de omgeving te beschermen tegen onbeheerste groei van verkeersgeluid, maar tegelijkertijd niet de mobiliteit te belemmeren. Met dit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer zijn de geluidproductieplafonds geïntroduceerd. Deze plafonds bieden de beheerder van de weg een gewaarborgde geluidruimte die tevens het belang van mobiliteit dient. Het verkeer kan zich ontwikkelen zolang de geluidproductie daarvan onder het geldende geluidproductieplafond blijft.

Door de vaststelling van geluidproductieplafonds heeft de burger een waarborg dat een bepaalde geluidbelasting op zijn woning niet overschreden zal worden. Pas in geval van een wijziging van het geluidproductieplafond kan ook de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting op de woning veranderen. Een wijziging kan slechts in een met waarborgen omklede procedure plaatsvinden. Het uitvoeren van een akoestisch onderzoek op woningniveau is daarbij een vereiste, inclusief een onderzoek naar de doelmatigheid van geluidreducerende maatregelen.

2.2 Wettelijke basis voor het berekenen van de geluidproductieplafonds

Voor de naleving van de geluidproductieplafonds zijn een aantal regelingen voor het akoestisch onderzoek van toepassing, te weten:

- Wet milieubeheer, Hoofdstuk 11
- Besluit geluid milieubeheer (Bgm)
- Regeling geluid milieubeheer (Rgm)
- Regeling geluidplafondkaart milieubeheer
- Reken en meetvoorschrift geluid 2012 (Rmg 2012), specifiek bijlage V

Daarnaast is sprake van jurisprudentie - rechterlijke uitspraken - waarmee rekening gehouden wordt bij de uitvoering van een akoestisch onderzoek.

2.3 Geluidproductieplafond

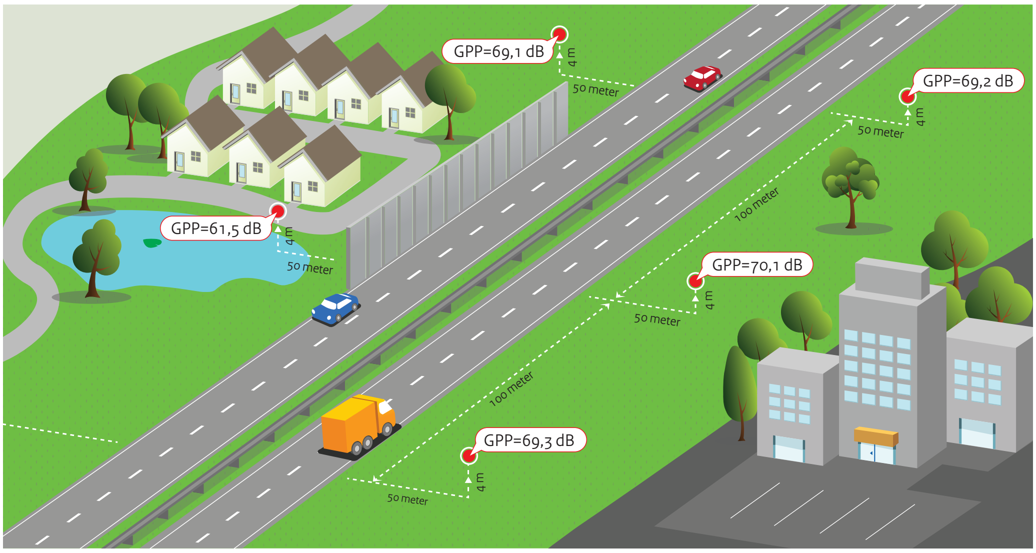
Het geluidproductieplafond (gpp) is de maximaal toegestane geluidproductie op een referentiepunt langs de (rijks)weg, berekend op basis van in het geluidregister vastgelegde brongegevens. Geluidproductieplafonds zijn van toepassing op wegen die op de geluidplafondkaart staan, in dit verslagjaar betreft dit alleen wegen in rijksbeheer. Op de geluidplafondkaart kunnen door de minister andere al dan niet nog aan te leggen wegen worden aangegeven waar de geluidproductieplafonds eveneens van toepassing zijn.

Geluidproductieplafonds voor bestaande wegen zijn bij de inwerkingtreding van de wet van rechtswege tot stand gekomen. De hoogte van het geluidproductieplafond is de berekende geluidproductie op een referentiepunt zoals die in 2008 was, met daarbij opgeteld een werkruimte van 1,5 dB. Daar waar sprake is van recente besluiten (zie bijlage 2 Bgm) is niet de informatie over de situatie in 2008 gebruikt, maar de gegevens uit het akoestisch onderzoek behorende bij deze besluiten (inclusief de daarin gehanteerde verkeersprognose). Hierbij is geen 1,5 dB werkruimte opgeteld, maar komt de geluidruimte voort uit de in het besluit gehanteerde verkeersprognoses. Door de werkruimte is het voor de beheerder mogelijk om in

een situatie met structurele groei tijdig geluidbeperkende maatregelen voor te bereiden, voordat een plafond wordt overschreden. Bovendien kunnen binnen de werkruimte kleine projecten met een minimale impact op de geluidproductie worden uitgevoerd. Daarnaast is deze geluidruimte noodzakelijk vanwege normale fluctuaties die van jaar tot jaar optreden en om het systeem uitvoerbaar te houden.
Brongegevens voor de bepaling van het geluidproductieplafond zijn onder andere wegligging, verkeersintensiteit, toegestane verkeerssnelheid, soort wegverharding en eventuele geluidschermen. De gebruikte brongegevens bij het berekenen van de geluidproductie in het verslagjaar, zijn op te vragen bij Rijkswaterstaat via www.rijkswaterstaat.nl.

2.4 Referentiepunt

Referentiepunten zijn virtuele punten die zich aan weerszijden van de weg bevinden. Elk referentiepunt ligt circa 50 meter van de buitenste rijstrook van de rijksweg, circa 100 meter van andere referentiepunten en vier meter boven het lokale maaiveld. De ligging van de referentiepunten is opgenomen in het openbare geluidregister waarin ook de geluidproductieplafonds zijn opgenomen. Dit register is te raadplegen via www.rijkswaterstaat.nl/geluidregister.

Figuur 1 Schematische weergave referentiepunten

2.5 Geluidbeperkende maatregelen

Als een plafondoverschrijding dreigt, zal Rijkswaterstaat geluidbeperkende maatregelen afwegen. Indien deze doelmatig blijken te zijn wordt hiermee overschrijding van het plafond voorkomen. Als Rijkswaterstaat voor de naleving van geluidproductieplafonds een geluidbeperkende bronmaatregel aanbrengt, hoeft daarvoor geen juridische procedure te worden gevolgd. De brongegevens uit het register worden niet gewijzigd. Als Rijkswaterstaat ervoor kiest om met een geluidbeperkende overdrachtsmaatregel de geluidplafonds na te leven, zal Rijkswaterstaat, anders dan voor een bronmaatregel, altijd een procedure om een geluidproductieplafond te wijzigen moeten doorlopen. Dit verschil komt door het verschil in effect van de treffen maatregel op de geluidbelasting van geluidgevoelige objecten. Indien een overschrijding niet (geheel) met doelmatige bronmaatregelen kan worden voorkomen zal er een procedure tot plafondwijziging worden gestart.

De eerste voorkeur bij naleving van de geldende geluidproductieplafonds is het treffen van bronmaatregelen (stillere wegdekken in dit geval). Bronmaatregelen zijn gemiddeld genomen doelmatiger dan andere geluidmaatregelen. Bijkomend voordeel van bronmaatregelen is dat dit type maatregel eenzelfde effect heeft op de referentiepunten waarvoor de plafonds gelden, als op de geluidgevoelige objecten die in de omgeving van een punt liggen.

Dit is niet het geval bij maatregelen in de overdracht van geluid, zoals geluidschermen. Het effect van overdrachtsmaatregelen kan voor de referentiepunten heel anders zijn dan voor geluidgevoelige objecten die bijvoorbeeld hoger zijn en/of op grotere afstand zijn gelegen. Bij overdrachtsmaatregelen wordt de geluidbelasting op geluidgevoelige objecten bepaald aan de hand van akoestisch onderzoek op woningniveau. In dit onderzoek vindt een toets plaats of maatregelen doelmatig zijn.
Indien overdrachtsmaatregelen doelmatig zijn en niet stuiten op overwegende bezwaren van bijvoorbeeld technische of landschappelijke aard, zal de beheerder een wijzigingsbesluit voorbereiden. Volgend op dit wijzigingsbesluit worden de maatregel en de gewijzigde gpp's opgenomen in het geluidregister. Geluidschermen mogen alleen meegerekend worden voor naleving, als zij zijn opgenomen in het geluidregister.

2.6 Wijzigingen geluidproductieplafond

Bij wijziging van een bestaande rijksweg geldt een standstill doelstelling. Hierbij wordt ernaar gestreefd om de geldende gpp's niet te overschrijden. Ook wordt geprobeerd de geluidbelasting op geluidgevoelige objecten niet te laten toenemen ten opzichte van de geluidbelasting bij het geldende gpp. Als de standstill doelstelling niet zonder maatregelen gehaald kan worden, wordt onderzocht of dit wel kan door doelmatige maatregelen. Of een maatregel doelmatig is, wordt beoordeeld met het doelmatigheidscriterium zoals dat wettelijk is vastgelegd in het Bgm en de Rgm.

Wanneer blijkt dat geluidbeperkende maatregelen niet mogelijk zijn of niet doelmatig zijn, omdat bijvoorbeeld de totale geluidbeperking in verhouding tot de te nemen maatregel te beperkt is, kan het geluidproductieplafond ook worden verhoogd. Hierbij wordt een maximale grenswaarde voor zowel de geluidbelasting op de gevel als de binnenwaarde van geluidgevoelige objecten gehanteerd. Het vaststellen en wijzigen van geluidproductieplafonds kan alleen door een besluit van de minister van Infrastructuur en Milieu.

2.7 Overschrijdingsbesluit

De minister is bevoegd om op verzoek van de beheerder een overschrijdingsbesluit te nemen wanneer het onvermijdelijk is om een geluidproductieplafond zo te wijzigen dat een geluidgevoelig object vanwege een weg bij volledig benut plafond een geluidbelasting ondervindt boven de maximale waarde.

2.8 Ontheffingen

De minister van Infrastructuur en Milieu kan in verband met bijzondere omstandigheden op grond van artikel 11.24 van de Wet milieubeheer aan Rijkswaterstaat een ontheffing voor het naleven van een geluidproductieplafond verlenen. Deze ontheffing kan voor een periode van maximaal 5 jaar worden verleend. Bij de verlening kunnen voorschriften aan de ontheffing worden verbonden met betrekking tot de mate en de duur van de overschrijding van het geluidproductieplafond.

2.9 Vrijstellingen

De beheerder is in bepaalde situaties van rechtswege tijdelijk vrijgesteld van de plicht tot naleving van geluidproductieplafonds. Zo geldt er op basis van artikel 11.45, lid 6 van de Wet milieubeheer een vrijstelling wanneer de geluidproductieplafonds zijn gebaseerd op een recent genomen (tracé)besluit, maar de maatregelen in het betreffende (tracé)besluit nog niet zijn gerealiseerd.

Daarnaast geldt er een vrijstelling voor wegen waar nog geen zoab is aangebracht, maar bij de berekening van de geluidproductieplafonds wel van zoab is uitgegaan. Voor alle rijkswegen geldt dat bij vervanging van het wegdek er een wegdek moet worden aangelegd dat voldoet aan de minimum vastgestelde akoestische kwaliteit. Specifiek voor autosnelwegen met een maximumsnelheid van 100km/uur of hoger en waar dat technisch mogelijk is, geldt dat uiterlijk 2016 aan de akoestische kwaliteit (zoab) moet worden voldaan.
In dat kader is op aangewezen wegen, waar nog geen zoab is aangebracht, bij de berekening van het geluidproductieplafond van zoab uitgegaan (Bijlage 3 bij het Bgm). Als op deze wegen het plafond wordt overschreden, geldt tot 1 januari 2016 een vrijstelling van de nalevingplicht.

2.10 Geluidbelastingindicator L_{den}

De geluidbelastingindicator L_{den} is een maat om de geluidbelasting uit te drukken in decibel (dB) op een plaats en vanwege een bron over alle perioden van 07.00–19.00 uur, van 19.00–23.00 uur en van 23.00–07.00 uur van een jaar. Dit wordt omschreven in bijlage I, onderdeel 1, van richtlijn nr. 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai (PbEG L 189).

De weging die in de berekening van het L_{den} wordt toegepast bestaat uit twee onderdelen. Ten eerste wordt er rekening mee gehouden dat de drie beoordelingsperioden (dag, avond en nachtperiode) niet even lang duren; dit wordt “energetisch middelen” genoemd. Ten tweede wordt voor de avond en nachtperiode een toeslag gehanteerd omdat geluid in de avond en nachtperioden extra hinderlijk is. Voor de avondperiode bedraagt deze toeslag 5 dB, voor de nachtperiode 10 dB.
Geluidproductieplafonds en de geluidproductie over het verslagjaar worden uitgedrukt in de ‘eenheid’ L_{den} in dB en afgerond op één cijfer achter de komma.

3 Monitoringsresultaten

In dit hoofdstuk worden de monitoringsresultaten beschreven. De eerste paragrafen beschrijven de situatie op de referentiepunten en de in het verslagjaar afgeronde maatregelen. Daarna wordt ingegaan op andere ontwikkelingen die de naleving hebben beïnvloed.

3.1 Situatie op referentiepunten

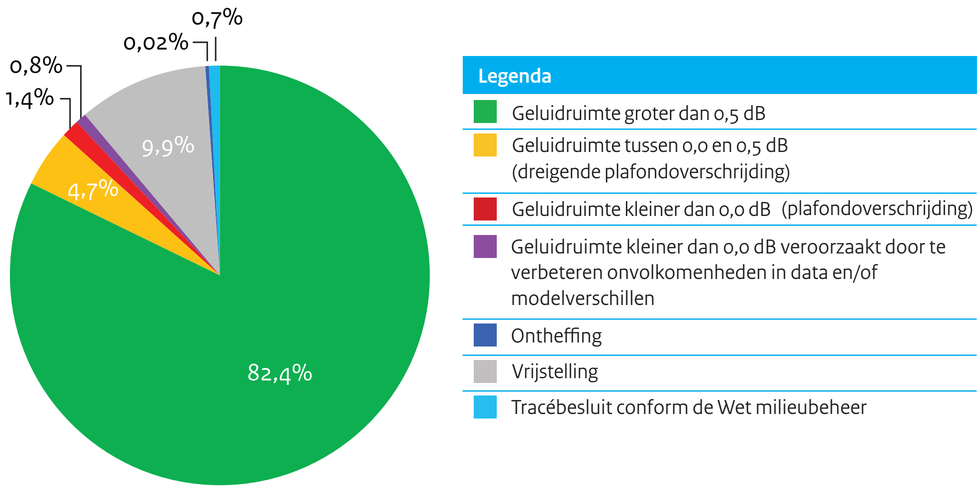
3.1.1 Algemeen

Langs het rijkswegennet lagen op 31 december 2014 in totaal 59.842 referentiepunten. Op deze referentiepunten maakt Rijkswaterstaat jaarlijks een vergelijking tussen het geluidproductieplafond en de berekende geluidproductie. Op basis van deze vergelijking zijn er verschillende situaties te onderscheiden:

- De geluidruimte is groter dan 0,5 dB
- De geluidruimte ligt tussen 0,5 en 0,0 dB (dreigende plafondverschrijding)
- De geluidruimte is kleiner dan 0,0 dB (plafondverschrijding)
- De geluidruimte is kleiner dan 0,0 dB, maar dit wordt veroorzaakt door te verbeteren onvolkomenheden in data en/of modelverschillen
- Situaties met een ontheffing
- Situaties met een vrijstelling
- Situaties waar door een recent opgenomen tracébesluit in het register geen betrouwbare geluidruimte berekend kan worden.

Figuur 2 laat zien op welke percentages van de referentiepunten in 2014 sprake is van naleving van de geluidproductieplafonds:

- In 82,4% van de gevallen (49.326) is er een geluidruimte groter dan 0,5 dB;
- Bij 4,7% van de gevallen (2.840) is er een geluidruimte van 0,5 tot 0 dB;
- In 1,4% van de gevallen (843) is er een plafondoverschrijding;
- In 0,8% van de gevallen (468) is er een geluidruimte kleiner dan 0,0 dB berekend, die wordt veroorzaakt door te verbeteren onvolkomenheden in data en/of modelverschillen;
- Voor 9,9% van de gevallen (5.953) is er sprake van een vrijstelling;
- Voor 0,02% van de gevallen (12) is er sprake van een ontheffing.
- Voor 0,7% van de gevallen (400) is er sprake van een recent opgenomen tracébesluit in het register waardoor geen betrouwbare geluidruimte berekend kan worden.

Figuur 2 Diagram naleving geluidproductieplafonds 2014

Er is in 2014 op 2,2% van de referentiepunten sprake van een plafondoverschrijding (0,8% waarbij dit veroorzaakt wordt door onvolkomenheden in data en 1,4% werkelijke overschrijdingen). In hoofdstuk 4 presenteert Rijkswaterstaat welke stappen bij deze referentiepunten worden genomen.

In bijlage B is een overzicht opgenomen van de referentiepunten waar de geluidruimte in 2014 0,5 dB of minder is. Van deze punten is per referentiepunt de hoogte van het geluidproductieplafond en het verschil met de geluidproductie in 2014 (de resterende geluidruimte) opgenomen.

Voor de overige referentiepunten geldt, voor zover daar geen vrijstelling op rust, dat de geluidruimte groter is dan 0,5 dB. Een overzicht van alle referentiepunten is apart te downloaden op de website van Rijkswaterstaat, www.rijkswaterstaat.nl. Dit is inclusief de referentiepunten waar de geluidruimte tot het gpp groter is dan 0,5 dB.

In figuur 3 is weergegeven op welke locaties in 2014 plafondoverschrijdingen en dreigende overschrijdingen zijn geconstateerd. Op deze locaties werkt Rijkswaterstaat aan het oplossen en voorkomen van overschrijdingen. Op de overige locaties is geen actie nodig naar aanleiding van het nalevingsverslag 2014. Deze figuur is ook terug te vinden in bijlage D (kaart 2).
Ook de geografische kaart met het volledige overzicht van de situatie op het netwerk is te vinden in bijlage D (kaart 1). Op deze kaart zijn naast de (dreigende) overschrijdingen ook de locaties opgenomen waar vrijstellingen of ontheffingen van toepassing zijn, waar de geluidruimte kleiner is dan 0,0 dB en dit veroorzaakt wordt door onvolkomenheden in data en/of modelverschillen, en waar door een recent in het register opgenomen tracébesluit geen betrouwbare geluidruimte berekend kan worden.

Een (dreigende) plafondoverschrijding wordt veroorzaakt door verschillen tussen de waarde van de brongegevens van het gpp en de waarde van deze gegevens zoals vastgesteld in het betreffende verslagjaar. De voor de naleving relevante gegevens betreffen voornamelijk de verkeersintensiteit en verkeerssamenstelling. Deze factoren kunnen door een onzekerheidsmarge jaarlijks in waarde schommelen, waardoor de geluidproductie jaarlijks kan schommelen. Hierdoor is het mogelijk dat knelpunten uit het verslag van het vorige kalenderjaar in het verslag over 2014 niet meer als knelpunt worden aangemerkt. Daarnaast worden wijzigingen aan de ligging van de weg en de toegestane snelheid, wanneer hier sprake van is, meegenomen in de berekening. Een overzicht van de verkeersintensiteiten en snelheden die gebruikt zijn voor de nalevingsberekening, is opgenomen in bijlage E.

Figuur 3 Geografische kaart knelpunten naleving 2014

3.1.2 Ontheffingen

In 2014 was er een tijdelijke ontheffing van de verplichting tot de naleving van de geluidproductieplafonds van kracht op de A13 bij Delft-Zuid. Deze ontheffing van de nalevingsplicht is geldig voor de kalenderjaren 2014 en 2015. De maximale ontheffingswaarde is op deze locatie in 2014 niet overschreden. De locatie waar een ontheffing van toepassing is, is op kaart 1 in bijlage D met blauw weergegeven.

3.1.3 Vrijstellingen

De trajecten waar een vrijstelling van toepassing is doordat de gpp's zijn gebaseerd op een recent genomen (tracé)besluit, maar waar de maatregelen uit het betreffende besluit nog niet zijn gerealiseerd, zijn op kaart 1 in bijlage D met grijs weergegeven.

De trajecten waar een vrijstelling van toepassing is doordat de gpp's zijn gebaseerd op wegdektype zoab, maar waar nog geen zoab is aangebracht, zijn niet apart weergegeven op kaart 1 in bijlage D. Rijkswaterstaat gaat voor de berekening van de geluidproductie in 2014 op deze wegvakken uit van zoab, net als voor de berekening van de geluidplafonds. Hierdoor wordt een lagere geluidproductie berekend dan wanneer voor de berekening van de geluidproductie in 2014 was uitgegaan van DAB op dezelfde wegvakken. Voor de overschrijdingen die niet in beeld komen door dit verschil in de berekende geluidproductie, wordt gebruik gemaakt van de vrijstelling die voor deze trajecten geldt.

Door de berekening op deze wijze uit te voeren worden de betreffende wegvakken niet uitgesloten van de nalevingsberekening en wordt hier toch een vergelijking van de geluidproductie met het gpp gegeven. Hierdoor is het mogelijk om dreigende knelpunten (na de vervanging van DAB door zoab en het vervallen van de vrijstelling) alvast in beeld te krijgen. Daarnaast is het, door de berekening op deze wijze uit te voeren, mogelijk om voor aangrenzende wegvakken een betrouwbaar beeld van de geluidproductie te berekenen.

3.1.4 Tracébesluiten conform de Wet milieubeheer
Op locaties waar onder de Wet milieubeheer een tracébesluit is genomen is geen vrijstelling van toepassing. Op deze locaties heeft Rijkswaterstaat formeel een nalevingsplicht. De nieuwe (project)situatie die, conform de regelgeving, in het geluidregister is opgenomen na het nemen van het tracébesluit, wijkt op deze locaties af van de werkelijke situatie in 2014 (geluidproductie) waarop wordt nageleefd. De resterende geluidruimte die op deze locaties is berekend kan daardoor geen goed beeld geven van de werkelijke ontwikkeling van de geluidproductie. Dit is een tijdelijke situatie tot het moment dat het project is uitgevoerd. Op korte termijn zal op deze locaties worden gestart met de uitvoering van een project waarbij ook de geluidbeperkende maatregelen zoals vastgelegd in het projectbesluit, worden gerealiseerd. Rijkswaterstaat zal daarom voor die tijd geen aanvullende maatregelen treffen. Het voornemen is de wet te wijzigen zodat voor deze situaties automatisch een vrijstelling van de nalevingsplicht geldt. Situaties zoals hierboven beschreven zullen na wijziging van de wet niet meer voorkomen. De betreffende locaties zijn op kaart 1 in bijlage D met lichtblauw weergegeven.

3.1.5 Overschrijdingsbesluiten
De minister van Infrastructuur en Milieu heeft in 2014 geen overschrijdingsbesluiten voor geluidgevoelige objecten langs het rijkswegennet genomen.

3.2 Geluidbeperkende maatregelen

In deze paragraaf wordt ingegaan op geluidbeperkende maatregelen die tijdens het verslagjaar in het kader van de naleving van de geluidproductieplafonds zijn afgerond. Deze maatregelen zijn gericht op het voorkomen van een plafondoverschrijding op de referentiepunten waar binnen afzienbare tijd een overschrijding dreigt. Naast deze maatregelen, die direct voortvloeien uit de jaarlijkse nalevingscyclus, worden ook binnen aanlegprojecten geluidbeperkende maatregelen getroffen. Ook deze maatregelen dragen bij aan het verminderen van geluidoverlast en het naleven van de gpp's, maar deze worden in dit verslag niet apart geïnventariseerd.

3.2.1 Bronmaatregelen
In 2014 is door de aanleg van een stiller wegdek op de N59 bij Nieuwerkerk voorkomen dat de dreigende plafondoverschrijding, zoals geconstateerd in het nalevingsverslag over 2013, zou leiden tot een overschrijding van het plafond.

3.2.2 Overdrachtsmaatregelen
In 2014 zijn geen overdrachtsmaatregelen uitgevoerd, die voortvloeien uit het jaarlijkse nalevingsverslag.

3.3 Overige relevante ontwikkelingen

3.3.1 Omvang van het netwerk
In 2014 is het traject A15, van knooppunt Ressen tot rijksweg 12, op de geluidplafondkaart opgenomen. Dit traject is nog niet in het geluidregister opgenomen, omdat het tracébesluit nog niet genomen is.
Op het moment dat voor een traject een tracébesluit is genomen en de vastgestelde geluidproductieplafonds in het geluidregister zijn opgenomen zullen de geluidproductieplafonds op het betreffende traject worden nageleefd. In 2014 zijn er geen trajecten overgedragen aan een andere wegbeheerder.

3.3.2 Veranderingen in voorschriften en methodieken
Er zijn in 2014 geen voor het nalevingsverslag relevante veranderingen in rekenvoorschriften en rekenmethodieken geweest.

3.3.3 Plafondwijzigingen
Geluidproductieplafonds kunnen op verzoek van Rijkswaterstaat en andere overheden worden aangepast. In 2014 zijn acht plafondwijzigingen doorgevoerd. Hierbij is uitgegaan van het moment dat de nieuwe gpp's in werking zijn getreden. Dit is op het moment dat de minister het besluit heeft genomen of, in het geval dat overgangsrecht van toepassing is, op het moment dat het besluit onherroepelijk is. In het geval van een saneringsplan en plafondwijziging op verzoek van een gemeente, treden de nieuwe gpp's in werking op het moment dat de maatregelen zijn gerealiseerd. Het betreft de volgende plafondwijzigingen:
- Tracébesluit A7/N7 Zuidelijke Ringweg Groningen fase 2
- Wijzigings-Tracébesluit N33 Assen - Zuidbroek
- Tracébesluit A6/A7 Knooppunt Joure
- Tracébesluit N50 Ens – Emmeloord
- Wijzigings-Tracébesluit Schiphol Amsterdam Almere
- Ambtshalve wijziging A27 Utrecht Voordorp
- A27 Scherm Hank Oost
- N23 Westfrisiaweg

3.3.4 Herstel van onvolkomenheden in het register
In 2013 zijn onvolkomenheden in het register geconstateerd. Dit heeft geleid tot het doorlopen van een procedure volgens artikel 11.47 van de Wet milieubeheer (een procedure om onvolkomenheden in het register te herstellen). Het besluit hierover is op 4 maart 2014 gepubliceerd (kenmerk IENM/BSK-2014/45824). Op basis van dit besluit zijn op enkele locaties in het geluidregister de brongegevens aangepast. Uitgangspunt voor dit nalevingsverslag over 2014 zijn de plafonds zoals deze op 31 december 2014 in het register waren opgenomen. Dit betekent dat de registerwijziging zoals besloten op 4 maart 2014 is meegenomen in dit verslag.

Tijdens de monitoringsberekening voor het verslagjaar 2013, die plaatsvond in 2014, zijn ook onvolkomenheden in de brongegevens van het geluidregister geconstateerd. Ook voor deze onvolkomenheden is een procedure volgens artikel 11.47 van de Wet milieubeheer gestart. Het besluit hierover is op 8 september 2015 gepubliceerd (kenmerk IENM/BSK-2015/163786). Op basis van dit besluit zijn op enkele locaties in het geluidregister de brongegevens aangepast.
Ook bij referentiepunten waarvan de plafonds na 31 december 2014 ingevolge artikel 11.47 nog zijn gewijzigd, is het plafond dat op 31 december 2014 in het register was opgenomen, uitgangspunt voor dit nalevingsverslag. De verbetering van onvolkomenheden in het register heeft immers géén terugwerkende kracht op het te toetsen plafond. Als na deze registerverbetering geen sprake meer is van een overschrijding, is verder onderzoek en actie echter niet meer aan de orde.

3.4 Validatie van berekende waarden

Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) heeft de voor het vorige verslagjaar (2013) berekende geluidproductie, middels steekproefsgewijze metingen gevalideerd. Het rapport met een verantwoording hiervan is beschikbaar via www.rivm.nl. Een samenvatting uit dit rapport voor wat betreft de rijkswegen is hieronder weergegeven.

Onderzoek

Het meetprogramma is gericht op validatie in technisch-wetenschappelijke zin en niet in juridische zin. De laatstgenoemde taak is voorbehouden aan de Inspectie van de Leefomgeving en Transport. Structurele verschillen tussen reken- en meetuitkomsten uit dit meetprogramma kunnen leiden tot adviezen ter actualisatie en verbetering van het wettelijke Reken- en Meetvoorschrift[RMV2012], maar hebben geen onmiddellijke juridische consequenties. Het meetprogramma is gericht op de GPP-validatie, waarbij op een steekproef van GPP-punten een gemeten geluidproductie (GPM) wordt vastgesteld. De gemeten geluidproductie uit 2013 is in dit onderzoek op 23 locaties langs rijkswegen en 26 locaties langs spoorwegen vergeleken met de waarde uit de nalevingsrapportage van de weg- en spoorbeheerder (de gerealiseerde geluidproductie, GPR). Daarnaast bevat dit rapport de gemeten geluidproductie uit 2014, op 47 locaties langs rijkswegen en 45 locaties langs spoorwegen. Het onderhavige rapport beperkt zich tot de signalering van afwijkingen tussen de gemeten en berekende geluidproductie en doet geen aanbevelingen of voorstellen doet ten aanzien van eventuele wijzigingen in rekenmethoden. Dit laatste onderdeel vindt plaats in het algemene beheer van de rekenmodellen voor geluid van wegverkeer, railverkeer en industrie, zoals die in brede praktijk worden toegepast in akoestische onderzoeken. Als blijkt dat de verschillen tussen meet- en rekenwaarden structureel zijn, is nader onderzoek nodig naar gezondheidskundige relevantie van de Nederlandse bevolking en naar de vraag of aanpassingen van de rekenmethode nodig zijn.

Resultaten Rijkswegen

Het gemiddelde verschil tussen de gemeten (GPM) en de berekende geluidproductie (GPR) uit 2013 voor rijkswegen bedraagt 2,4 dB (hoger gemeten) met een onzekerheid van ± 1,1 dB. Het verschil wordt niet aantoonbaar veroorzaakt door verkeerde toepassing of interpretatie van de rekenvoorschriften [RMV2012], maar is inherent aan dit rekenvoorschrift. Het betreft een aftrek (artikel 5.11, vooruitlopend op toekomstig stiller wegverkeer), de invloed van neerslag en temperatuur op de geluidemissie en de geluidreductie die de RMV aan poreuze wegdekken toekent. De aftrek en de invloed van neerslag en temperatuur geven op veel locaties een bijdrage in de orde van 1 tot 2 dB in de verschillen tussen meten en rekenen. Daarnaast spelen lokale verschillen tussen de aanwezige geluidreductie van ZOAB (Zeer Open Asfalt Beton) en de gemiddelde geluidreductie die door de RMV wordt voorgeschreven een rol.
Wegdekmetingen, verricht door het RIVM in 2015, duiden erop dat de gemiddelde geluidreducties die het rekenvoorschrift RMV aan poreuze wegdekken (ZOAB, DZOAB, FDZOAB) toekent overeenstemt met de gemiddelde meetresultaten op deze wegdekken. De geluidreductie van ZOAB, dat op ruim 90% van het wegennet wordt toegepast, laat echter spreiding zien. Behalve op locaties waar de geluidreductie hoger is dan volgens de RMV zijn er ook locaties waar de geluidreductie lager is. Op deze locaties zijn overwegend de grootste verschillen tussen rekenen en meten op de referentiepunten gevonden.

Bron: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), Geluidmonitor 2014, validatie geluidproductie rijkswegen en spoorwegen, 2015.

4 Analyse en vooruitblik

4.1 Inleiding

Het wettelijke systeem is gericht op het voorkomen van plafondoverschrijdingen. Dit betekent dat de beheerder voortdurend moet anticiperen en tijdig maatregelen moet treffen om overschrijdingen te voorkomen. Het is daarom van belang de oorzaak van de overschrijding of dreigende overschrijding te kennen, zodat passende maatregelen getroffen kunnen worden. Dit hoofdstuk beschrijft de analyse van de geconstateerde (dreigende) overschrijdingen en geeft een vooruitblik op de te nemen maatregelen.

4.2 Te nemen stappen bij (dreigende) overschrijdingen

De geluidproductie over 2014 is berekend en vergeleken met de vastgestelde gpp's. In dit verslag worden overschrijdingen en dreigende overschrijdingen gepresenteerd. Voor de (dreigende) overschrijdingslocaties is bepaald welke stappen genomen moeten worden om de overschrijding weg te nemen door voor elke locatie in drie stappen nader onderzoek te doen:

1. Voor de situaties waarin de berekende geluidproductie hoger is dan het geluidproductieplafond is de oorzaak onderzocht. Op grond daarvan is onderscheid gemaakt tussen werkelijke overschrijdingen en gevallen die veroorzaakt zijn door onvolkomenheden in het geluidregister of in de gegevens van 2014 (zie categorie F) of gevallen die veroorzaakt zijn doordat door een recent opgenomen tracébesluit in het register geen betrouwbare geluidruimte berekend kan worden (zie categorie H).
2. Voor de werkelijke overschrijdingen van de gpp's is onderzocht of deze in 2015 al zijn of worden opgelost, of binnen vijf jaar zonder aanvullende maatregelen zullen zijn opgelost door ontwikkelingen die nu al voorzien worden (zie categorie A, B of C).
3. Voor de werkelijke overschrijdingen die resteren is onderzocht waar de meest kansrijke oplossing uit bestaat. Daarbij is gekeken naar de aanleg van een stiller wegdek, aanvullende maatregelen, of de wijziging (verhoging) van het plafond (zie categorie D of E).

In bijlage B zijn de referentiepunten weergegeven waar sprake is van een (dreigende) overschrijding van het geluidproductieplafond. Daarbij is middels de letters A t/m H aangegeven welke stappen Rijkswaterstaat voornemens is te nemen om deze overschrijding weg te nemen. De volgende acht mogelijke oplossingen worden onderscheiden:

A. (Dreigende) overschrijding is reeds opgelost door opname van een besluit van de minister in het register na 1 januari 2015

Op deze locaties is er sprake van een (dreigende) overschrijding van het plafond van 31 december 2014 (registerversie die als basis voor de vergelijkingsberekening is aangehouden). Na 31 december 2014 is het gpp gewijzigd, bijvoorbeeld vanwege foutherstel of een nieuw tracébesluit. Indien wordt uitgegaan van het nieuwe, geldende plafond, is er geen sprake meer van een (dreigende) overschrijding.

B. (Dreigende) overschrijding wordt opgelost binnen een projectbesluit

Op deze locaties is er sprake van een (dreigende) plafondoverschrijding, maar deze zal teniet worden gedaan door het realiseren van een project. De (dreigende) overschrijding ligt binnen het gebied van een nog te realiseren project. Het gaat hierbij om projecten waarvan in het jaar volgend op het verslagjaar een tracébesluit wordt vastgesteld. In de voorbereiding van het project wordt een brede en integrale afweging gemaakt voor de te realiseren geluidmaatregelen. Om die reden is geen onderzoek gedaan naar de maatregelen die nodig zijn om alleen de (dreigende) overschrijding op te lossen.

C. (Dreigende) overschrijding heeft geen permanent karakter

Op deze locaties is er sprake van een (dreigende) plafondoverschrijding, maar deze heeft een tijdelijk karakter. Binnen 5 jaar is er geen sprake meer van een (dreigende) overschrijding vanwege de afname van verkeer door wijzigingen in het netwerk of vanwege het uitvoeren van reeds geplande geluidbeperkende maatregelen of een project (waarvan binnen 5 jaar een tracébesluit wordt vastgesteld).

D. Afwegen van een geluidbeperkende bronmaatregel (stiller wegdek)

Op deze locaties kan door het toepassen van een stiller wegdek worden voldaan aan de plafonds. Onder stiller wegdek wordt hierbij verstaan stiller asfalt zoals in tabel 1 van bijlage 3 Rgm is aangemerkt (zoab, tweelaags zoab of dunne deklaag). Rijkswaterstaat onderzoekt of stiller wegdek op deze locaties doelmatig is. Rijkswaterstaat streeft ernaar vanwege de praktische mogelijkheden en de doelmatige inzet van middelen om het aanbrengen van een stiller type wegdek in het kader van naleving samen te laten vallen met de planning van de reguliere vervanging van wegdekken. In het volgende nalevingsverslag rapporteert Rijkswaterstaat wanneer aanpassing van het wegdek voorzien is.

E. Afwegen van aanvullende maatregelen en procedure om het plafond aan te passen

Op deze locaties is een stiller wegdek zoals aangemerkt in tabel 1 van bijlage 3 Rgm technisch niet mogelijk, onvoldoende om de (dreigende) overschrijding teniet te doen of niet doelmatig. Rijkswaterstaat onderzoekt of aanvullende geluidbeperkende maatregelen zoals overdrachtsmaatregelen (bijvoorbeeld een geluidscherm) of andere maatregelen (bijvoorbeeld een nieuw soort stiller wegdek) inpasbaar zijn. Indien aanvullende maatregelen niet doelmatig en inpasbaar zijn worden de gpp's verhoogd.
Zowel het treffen van geluidbeperkende overdrachtsmaatregelen als het wijzigen van het geluidproductieplafond vergt een plafondwijzigingsprocedure waarbij inspraak en beroep mogelijk is. In het volgende nalevingsverslag rapporteert Rijkswaterstaat meer details over het onderzoek en deze procedure.

F. Herstel van onvolkomenheden in het geluidregister en/of in de gegevens in de nalevingsberekening

Op deze locaties wordt bij gebruik van de juiste gegevens voldaan aan de gpp's. Maatregelen zoals een stiller wegdek zijn daarom niet onderzocht.

F1: Uit onderzoek blijkt dat de (dreigende) plafondoverschrijding wordt veroorzaakt door een onvolkomenheid in het geluidregister. Rijkswaterstaat zal een procedure starten om het register te verbeteren en het plafond aan te passen.

F2: Uit onderzoek blijkt dat de (dreigende) plafondoverschrijding wordt veroorzaakt door een onvolkomenheid in de gegevens in de nalevingsberekening over het huidige verslagjaar. Rijkswaterstaat zal dit in de rekenset voor het volgende verslagjaar verbeteren.

F3: Uit onderzoek blijkt dat de (dreigende) plafondoverschrijding wordt veroorzaakt door zowel een onvolkomenheid in het geluidregister als in de gegevens in de nalevingsberekening over het huidige verslagjaar. Rijkswaterstaat zal een procedure starten om het register te verbeteren en het plafond aan te passen en zal de onvolkomenheid in de rekenset voor het volgende verslagjaar verbeteren.

G. Achtergrond van de dreigende overschrijding is in onderzoek

Op deze locatie is dit jaar voor het eerst sprake van een dreigende plafondoverschrijding. Rijkswaterstaat stelt een nader onderzoek in naar de oorzaak van de dreigende overschrijding en de te nemen vervolgstappen. In het volgende nalevingsverslag zullen de bevindingen van dit onderzoek worden gerapporteerd.

H. (Dreigende) overschrijding ter plaatse van een recent besluit onder de Wet milieubeheer

Op locaties waar onder de Wet milieubeheer een tracébesluit is genomen is geen vrijstelling van toepassing.

Op deze locaties heeft Rijkswaterstaat formeel een nalevingsplicht. De nieuwe (project)situatie die in het geluidregister is opgenomen na het nemen van het tracébesluit (geldend geluidproductieplafond) wijkt op deze locaties af van de werkelijke situatie in 2014 (geluidproductie) waarop wordt nageleefd. Daardoor worden hier grote verschillen berekend tussen het geldende geluidproductieplafond en de geluidproductie in 2014. De resterende geluidruimte die op deze locaties is berekend geeft geen goed beeld van de werkelijke ontwikkeling van de geluidproductie. Op korte termijn zal op deze locaties worden gestart met de uitvoering van een project. Rijkswaterstaat zal daarom voor die tijd geen maatregelen treffen. Het voornemen is de wet te wijzigen zodat voor deze situaties automatisch een vrijstelling van de nalevingsplicht geldt. Situaties zoals hierboven beschreven zullen na wijziging van de wet niet meer voorkomen.

4.3 Overschrijdingen van het plafond

Dit jaar is voor de tweede keer een nalevingsverslag geluidproductieplafonds rijkswegen opgesteld sinds de plafondsystematiek op 1 juli 2012 in werking is getreden. In deze eerste fase van uitvoering van de nieuwe wet is het, ondanks de verrichte inspanningen, onmogelijk om te voorkomen dat er overschrijdingen optreden. Rijkswaterstaat staat immers nog aan het begin van een meerjarige cyclus van onderzoek en activiteiten om dreigende overschrijdingen vooraf in beeld te krijgen en te kunnen voorkomen. Het voorbereiden van geluidmaatregelen duurt in veel gevallen meerdere jaren. Uit dit verslag blijkt dat op korte termijn op een beperkt aantal referentiepunten een plafondoverschrijding zal plaatsvinden, waar nu sprake is van een dreigende overschrijding. Daarom zullen naar verwachting ook in komende verslagen overschrijdingen worden gemeld.

Het doorlopen van de eerder genoemde stappen levert voor de 44 locaties waar de berekende geluidproductie in 2014 hoger is dan het gpp het volgende beeld op:

- Op 14 van de 44 locaties wordt de overschrijding veroorzaakt door onvolkomenheden in de gegevens. 11 hiervan betreffen onvolkomenheden in de vastgestelde geluidproductieplafonds. Voor acht van deze 11 locaties is inmiddels het geluidregister hersteld, waardoor de overschrijding is opgelost. Voor drie van de 11 locaties wordt voor de verbetering van onjuistheden in het geluidregister in 2015 een foutherstelprocedure opgestart. De overige drie locaties worden veroorzaakt door onvolkomenheden in de gegevens over 2014. Rijkswaterstaat werkt aan verbetering van de kwaliteit van de gegevens opdat dit type overschrijdingen minder zal voorkomen.
- Op twee locaties zijn de geluidproductieplafonds in 2014 gewijzigd op grond van genomen tracébesluiten. Op deze locaties is de geluidproductie in 2014 berekend voor een andere situatie dan de situatie waarvoor de plafonds zijn vastgesteld, waardoor geen betrouwbare geluidruimte berekend kan worden. Dit is de oorzaak van de overschrijding. Na realisatie van de projecten zijn naar verwachting deze knelpunten verdwenen.
- Op de resterende 28 locaties werden in 2014 geluidproductieplafonds daadwerkelijk overschreden met gemiddeld 1,1 dB.
    - Op twee van de 28 locaties zal de overschrijding naar verwachting binnen 5 jaar zijn opgelost door voorziene ontwikkelingen.
    - Op 26 van de 28 locaties zal de overschrijding niet worden opgelost door voorziene ontwikkelingen en moeten extra maatregelen worden overwogen. Van één locatie is op basis van globaal onderzoek de verwachting dat aanleg van een stiller wegdek doelmatig is en de overschrijding geheel oplost. Op de overige 25 locaties zal een gedetailleerde doelmatigheidsafweging van maatregelen plaatsvinden. Voor 9 van deze locaties zal dat naar verwachting leiden tot een procedure tot het verhogen van de meeste geluidproductieplafonds omdat er weinig woningen aanwezig zijn. Aanleg van een stiller wegdek en/of geluidschermen zullen naar verwachting bij 16 locaties een onderdeel zijn van de procedure tot het aanpassen van de geluidproductieplafonds.

In bijlage C wordt een nadere toelichting gegeven op de stand van zaken van het onderzoek voor de locaties waar een overschrijding van het plafond is geconstateerd.

4.4 Dreigende overschrijdingen van het plafond

Om tijdig adequate maatregelen te kunnen voorbereiden, is voor de dreigende overschrijdingen in bijlage B opgenomen wanneer verwacht wordt dat het plafond is bereikt, als er geen maatregelen worden genomen. Voor de referentiepunten waar het plafond naar verwachting binnen 5 jaar (in 2020 of eerder) wordt bereikt, is een indicatie van de te nemen stappen gepresenteerd. De mogelijke stappen zijn in paragraaf 4.2 beschreven.

Locaties waar in dit nalevingsverslag voor het eerst sprake is van een dreigende overschrijding, worden in dit nalevingsverslag ingedeeld in categorie G (zie paragraaf 4.2). Voor deze locaties wordt in het volgende nalevingsverslag een nadere uitwerking van de te nemen stap gegeven.

4.5 In voorbereiding of in uitvoering zijnde maatregelen

In het voorgaande verslagjaar is bij referentiepunten waar een overschrijding is geconstateerd, een indicatie gegeven van de te nemen stappen om deze overschrijding op te lossen. Rijkswaterstaat werkt aan het oplossen en voorkomen van deze overschrijdingen door:
- aanleg van een stiller wegdek op locaties waar dat door de aanwezigheid van woningen doelmatig is,
- in bijzondere situaties de aanleg van (hogere) geluidschermen en,
- het conform de wet verhogen van het geluidproductieplafond op de overige locaties waar maatregelen niet doelmatig zijn, of waar sprake is van bezwaren van andere aard (zoals technisch of landschappelijk).

Deze oplossingen vergen voorbereidingstijd. Eventueel te doorlopen juridische procedures kosten eveneens tijd. Bovendien zal Rijkswaterstaat het realiseren van oplossingen zoveel mogelijk combineren met groot onderhoud en infrastructuurprojecten. Daardoor kunnen overschrijdingen enige tijd voortduren voordat de oplossing is gerealiseerd. Indien nodig zal Rijkswaterstaat voor deze periode een ontheffing van de nalevingsplicht aanvragen.

In bijlage C wordt een toelichting gegeven op de stand van zaken van de uitvoering van de stappen en de voorbereiding van maatregelen voor de locaties waar in verslagjaar 2013 een overschrijding van het plafond is geconstateerd.

4.6 Ontwikkeling ten opzichte van vorig verslagjaar

In 2014 zijn er 44 locaties waar het plafond overschreden wordt:
- 25 van deze 44 locaties waren ook in 2013 al een overschrijdingslocatie.
- 16 van de 44 locaties waren in 2013 een dreigende overschrijding van het plafond.
- Op 3 van de 44 locaties was in 2013 nog geen overschrijding of dreigende overschrijding van het plafond.

Er zijn in 2014 62 locaties met een dreigende plafondoverschrijding:
- Op 3 van deze 62 locaties was in 2013 het plafond overschreden.
- 26 van deze 62 locaties waren ook in 2013 al een locatie met een dreigende plafondoverschrijding.
- Op 33 van de 62 locaties was in 2013 nog geen overschrijding of dreigende overschrijding van het plafond.

Twee overschrijdingslocaties uit het verslag van 2013 zijn in 2014 opgelost doordat Rijkswaterstaat over betere gegevens beschikt in 2014. De overschrijding komt met verbeterde gegevens niet meer voor.

Drie locaties waar in 2013 het plafond overschreden werd, zijn in 2014 locaties met een dreigende overschrijding geworden door:

- het verbeteren van een onjuistheid in de nalevingsdataset voor 2014 (1)
- normale fluctuaties in verkeerscijfers (2)

19 locaties met een dreigende overschrijding uit het verslag van 2013 zijn in 2014 opgelost na:

- de aanleg van stiller wegdek (1)
- de verlaging van de snelheid[1] (1)
- normale fluctuaties in verkeersintensiteiten (1)
- het verbeteren van onjuistheden in de dataset voor de nalevingsberekening (16)

In bijlage C wordt een meer uitgebreide toelichting gegeven op de stand van zaken van de knelpunten.

[1] *De snelheid is op de A13 bij Overschie in 2014 verlaagd van 100km/h naar 80km/h. Het verlagen van de geluidproductie was niet de aanleiding voor deze snelheidsverlaging, maar de verlaging heeft wel een positief effect op de geluidproductie.*